

*Univerzita Karlova v Praze
Farmaceutická fakulta v Hradci Králové
Vědecké oddělení
Heyrovského 1203
500 05 Hradec Králové*

OPONENTSKÝ POSUDEK DISERTAČNÍ PRÁCE

Formulace nanočásticových systémů s protimikrobním působením

Disertant: Mgr. Eva Valentová

Školitel: Doc. RNDr. Milan Dittrich, CSc.

Studijní program: Farmacie

Studijní obor: Farmaceutická technologie

Zpracovala: Doc. PharmDr. Ruta Masteiková, CSc.

Veterinární a farmaceutická univerzita Brno, Farmaceutická fakulta
Ústav technologie léků, Palackého 1/3, 612 42 Brno

Úvod

Předložený spis má celkový rozsah 198 stránek. Je zaměřen hlavně na prezentaci experimentálně zjištěných výsledků. Teoretická část je velmi stručná (20 stránek), zahrnuje jen základní fakta vztahující se k problematice tématu práce. Dokumentace výsledku experimentu zahrnuje 115 tabulek a 191 obrázků. Seznam literatury obsahuje 140 literárních zdrojů. Součástí práce je též seznam vědeckých publikací disertantky, z nichž jedna představuje článek v impaktovaném časopise.

Aktualita řešené problematiky

Autorkou a školitelem bylo zvoleno aktuální téma. Nanočástice se již uplatňují v různých oblastech lidské činnosti. Další jejich výzkum je však důležitý, obzvlášť s ohledem na použití v medicíně a farmacii, kde jejich uplatnění je zatím minimální. Práce řeší mimo jiné významný problém stabilizace nanočásticových systémů.

Cíl disertační práce

Cílů disertační práce je několik, jsou uvedeny na straně 19. Základním cílem bylo příprava a stabilizace polymerních nanočástic. Podle mně nepatří do formulace cílů uvádět, co se již během experimentu provádělo (body 3 a 5, částečně i 4).

Zvolené metody práce

Metody použité v experimentální práci jsou adekvátní zvoleným cílům. Disertantka při řešení složité problematiky musela zvládnout jak metody farmaceutické technologie, tak instrumentální analýzy.

Výsledky práce

Disertantka získala velké množství zajímavých výsledků. Připravila nanočástice vyhovujících vlastností a vypracovala metodu stabilizace nanočástic zabudováním do manitolových mikročástic.

Přednosti disertační práce

Disertantka zvládla experiment v širokém rozsahu. Zvolené metodické přístupy a získané výsledky by mohly sloužit pro případné navazující studie.

Nedostatky disertační práce

V práci je řada nejasností a chyb. Některé z nich jsou formálního rázu, vyskytující se běžně v podobných pracích (překlepy, nepřesná stylistická vyjádření apod.). Bohužel, je poměrně dost docela podstatných nedostatků, považují však za možné o nich diskutovat, vysvětlit je, doplnit a obhájit.

Formální nedostatky:

- práce je poměrně nedbale zpracována po stránce grafické, působí neupraveným dojmem
  - není dodržován jednotný formát písma, vyskytují se různé velikosti a druhy písma v textu, tabulkách a obrázcích (např. obr. 1, obr. na str. 108-109 aj.),
  - v některých obrázcích se nevhodně překrývají sloupce a text (obr. 68, 70, 73, 76, 77 aj.); nevhodně zvolená měřítko, popř. typ grafu (obr. 71-80, 189-191),
  - obr. 13 je černobílý, přesto v názvu obrázku a v textu na str. 46 se uvádějí barvy,
  - patrně z důvodu původně barevného obr. 169 (str. 166) nelze poznat co je co,
  - na fotografii by bylo vhodné dát měřítko,
- v textu práce se
  - nerozlišuje mezi pomlčkou (–) a mezeríkem (-), též se většinou nedodržuje pravidlo, že se před a za pomlčkou píše mezera, kdežto v případě mezeríku nikoliv,
  - nerozlišuje mezi číselným vyjádřením procenta (pět procent – 5 %) a procentní (pětiprocentní – 5%),
  - většinou nepíše mezera mezi číslicí a symbolem (5 g, 7 °C, 100 ml atd.),
  - místo běžně přijatého symbolu ± používá nesprávně +/-
- v práci se vyskytuje řada předem nevysvětlených a do seznamu zkratk na str. 14 nezahrnutých zkratk (např. BSA, PEI-PEO, RPMI) a další,
- často je text psán příliš heslovitě; slova se zkracují libovolně a nevhodně (nč., pot.),

- v českém textu by neměla zůstat nepřeložená angličtina (str. 23 – solid lipid nanoparticles), stejně tak obrázky by měly být v češtině nebo alespoň v jednom jazyce (obr. 6 a 7 na str. 36-37),
- tabulka 3 na str. 54 se shoduje s tabulkou 43 na str. 104,
- v seznamu použitých přístrojů u některých chybí výrobce,
- v seznamu chemikálií a pomůcek (lepší by bylo dát je zvlášť) chybí celá řada v experimentu použitých látek, např. jiné poloxamery než poloxamer 407, chitosan, beta-glukan, hydrolyzát želatiny, NaOH, trolamin; polysorbát je seznamu uveden 2x, přitom na str. 43 není napsáno, o jaký polysorbát se jedná,
- Litesse je firemní název látky, měl by se uvést i chemický název,
- není jasno, k čemu se vztahuje předposlední odstavec na str. 45,
- není jasno, proč vzorky pod tabulkou 2 na str. 48-49 nejsou zahrnuty do tabulky,
- tabulky většinou jsou příliš stručné, často jsou v záhlaví jen zkratky, které nejsou vždy běžně známé (tab. 2 na str. 48, tabulky 5 a 6 na str. 58-59 a další); názvy tabulek a grafů jsou občas tak stručné až jsou nesprávné (např. tabulky a grafy kapitoly 4.9),
- k seznamu literatury
  - zdroje by bylo vhodné uvádět podle platné ČN anebo alespoň uspořádat stejným způsobem (např. názvy časopisů celé nebo zkrácené, interpunkční znaménka apod.),
  - zdroje 65, 94, 98, 103,106,107, 114, 115 neobsahují název článku,
  - zdroje 124, 126 a 131 (!), 125 a 127 jsou totožné.

Podstatnější nedostatky:

- teoretická část je až příliš stručná, občas proto stěží pochopitelná, omezuje se na konstatování faktů bez toho, že by směřovala k otázkám, které se budou během experimentu řešit; kapitoly jsou co do rozsahu nevyvážené, např. přípravě nanočástic (různým metodám) je věnováno jen necelé dvě a půl stránky, kdežto samotné metodě sprejového sušení přes čtyři,
- teoretická část se zakládá na poměrně malém množství (pro takové téma) zdrojů, některé kapitoly se zakládají na jen na pár zdrojích, např. kapitola „Průběh sprejového sušení“ na str. 38-41 na dvou zdrojích, přitom jeden z nich je z roku 1988,
- metodika práce není dost vystiženě popsána, bez přečtení celé práce není jasné, proč a jak se v jednotlivých etapách postupovalo, není zdůvodněno použití jednotlivých pomocných látek, např. při čtení jen samotné metodiky nelze pochopit, jak mezi sebou souvisí texty na str. 55 a 56 (uváděné hodnoty se vzájemně odporují),
- kapitola Výsledky a diskuze představuje de facto jen výsledky s občasným stručným komentářem, přitom některé komentáře jen více slovy opakují název tabulky (str. 104-108, 110-115), místy se uvádí postup práce, který by správně měl patřit do metodiky (str. 122-127, 145, 147, 149, 156),
- při prezentaci výsledků se nedoporučuje, dokonce se nepřipouští duplicitní dokumentace tabulkami i grafy, jak je to prakticky v celé práci, např. na str. 61-97 a dalších, namátkou obr. 22 a tab. 8, tab. 59 a obr. 86, tab. 62 a obr. 91 (tam navíc

nesouhlasí koncentrace – 0,02 % nebo 0,015 %?); správnější by bylo uvádět výsledky v tabulkách a souhrnné grafy použít k ilustraci zjištěných vlivů,

- diskuze jako taková v kapitole Výsledky a diskuze není, určitým způsobem se o diskuzi disertantka pokouší v kapitole Závěr, avšak zde pak postrádám konkrétní a stručný závěr.

Otázky k diskuzi:

- k teoretické části
  - jak se hodnotí jakost nano- a mikročastic, jaké další metody kromě uvedených lze použít?
  - existují další metody pro enkapsulaci nanočastic do mikročastic kromě sprejového sušení? Jaké výhody a nevýhody poskytují?
- k experimentální části
  - k přípravě nano- a mikročastic se použila řada pomocných látek různého původu a vlastností, co sloužilo jako kritérium pro výběr těchto látek?
  - co představuje terbinafin a proč byl vybrán jako léčivo do nanočastic?
  - při jakém zvětšení probíhalo měření velikosti mikročastic (40x)?
  - kapitola na str. 60-69 se jmenuje „Sušení z vodného roztoku manitolu v závislosti na teplotě sušení a výkonu čerpadla“, vliv výkonu čerpadla se však nekomentuje; jaký ten vliv byl?
  - ve výše zmíněné kapitole se nejlepších výsledků dosáhlo s 5% manitolem, při výkonu čerpadla 10 % a teplotě na vstupu 110 °C; proč se pak v následující kapitole (str. 75-81) při zkoumání vlivu koncentrace použil výkon čerpadla 5%?
  - co znamená měřítko 500:1 na fotografiích na str. 82-83?
  - jaký byl rozdíl v přípravě mikročastic sprejovým sušením bez nanočastic a s nimi a proč?
  - co představuje polydisperzita, jak se hodnotí, k čemu slouží a proč se nestanovila i v případě mikročastic?
  - prosím o uvedení stručného a konkrétního závěru, jaké jsou hlavní výsledky práce.

ZÁVĚR

Mgr. Eva Valentová vypracovala zajímavou práci se spoustou výsledků, splnila cíl práce předložený školitelem a školícím pracovištěm. Prokázala schopnost práce s odbornou literaturou i schopnost experimentálně bádát. Dosažené výsledky byly publikovány ve vědeckém tisku (vč. IF). Právě kvůli velkému rozsahu experimentu se i přes řadu výše uvedených připomínek domnívám, že by měla disertantka dostat možnost obhájit svou práci před odbornou komisí, proto doporučuji, aby byla předložená disertační práce Mgr. Evy Valentové přijata k obhajobě.

.....
Doc. PharmDr. Ruta Masteiková, CSc.

V Brně, 26. září 2011